

معرفی سوره فجر به عنوان سوره امام حسین (ع) به خاطر این است که مصداق بارز نفس مطمئنه ای است که در آخرین آیات سوره آمده است. امام صادق (ع) به اصحاب خود فرمود: سوره فجر را در نمازهای واجب و مستحب خود قرائت کنید که این سوره به حضرت امام حسین اختصاص دارد... مقصود از نفس مطمئنه آن حضرت و شیعیان او است.»

در توجیه و تحلیل تطبیق سوره مذکور بر امام (ع) گفته شده است: «ائمه معصومین (علیهم السلام) از این جهت این سوره را سوره حسین نامیده اند که قیام و شهادت آن حضرت در تاریکی طغیان مانند طلوع فجر، منشا حیات و حرکت گردید. خون پاک او و یارانش به زمین ریخت و نفوس مطمئنه آنها با فرمان «ارجعی» و با خشنودی به سوی پروردگار شتافت ... تا از این الهام و جوشش، نور حق در میان تاریکی‌ها بدرخشد و راه حیات با عزت باز شود و پایه های ظلم و طغیان بی پایه گردد و طاغیان را دچار خشم و نفرین کند.» البته در این سوره آیه «و لیالی عشر» است که باز به آن حضرت مرتبط است.

حضرت صادق فرمود: «الفجر هو القائم و لیال عشر الاثمة من الحسن الی الحسن و الشفع امیر المؤمنین و فاطمه (ع) و الوتر هو الله وحده لا شریک له؛ مراد از فجر وجود مقدس حضرت قائم (ع) و «لیالی عشر» امامان از امام حسن مجتبی (ع) تا امام عسکری (ع) اند و شفع امیرمؤمنان و حضرت فاطمه (ع) می باشد و مراد از وتر خداوند یکتا است.»

در باره رابطه امام حسین (ع) با سوره کهف چنین روایت شده است:

«منهال بن عمرو» گوید: چون سر مطهر امام علیه السلام را به دمشق آوردند و بر نی حمل می کردند، من پیش روی او بودم. شخصی سوره کهف را می خواند؛ تا رسید به آیه شریف «أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِیمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا کهف/۹؛ یعنی: آیا پنداشتی که داستان اصحاب کهف و رقیم از آیات شگفت ماست؟!» به خدا سوگند ناگاه آن سر مطهر به سخن آمد و با زبان فصیح فرمود: «شگفت تر از اصحاب کهف واقعه شهادت و بردن من بر نی است»

لَهُ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ بقره/۱۳۷

به نظر می آید این آیه بیانگر نوعی اعجاب در داستان اصحاب کهف است که درباره امام حسین (ع) شگفت انگیزتر و اعجاب آورتر اتفاق افتاد. یعنی همانطور که قضیه اصحاب کهف نشان داد نتیجه و عاقبت ظلم چیست و خداوند با قدرت بی انتهایش، برای خاموش کردن ظلم ستمگران و پیروزی حق مداران چه می کند، لذا امام حسین علیه السلام با این آیه عاقبت کار ظالمان را ترسیم می کند که خداوند در پایان ماجرا چگونه ایشان را از بین خواهد برد.

شاید علت دیگرش این باشد که با توجه به پایان داستان کُهِف و پیروزی مردان آنجلس، امام این آیه را خوانده تا پیروزی نهایی خود را به گوش آنان که اهل درک هستند برساند، کما اینکه این چنین هم شد و امام حسین علیه السلام نامش و راهش برای همیشه تاریخ زنده و جاودان ماند.

#### پی‌نوشت‌ها

---

1. بحارالانوار، ج ۲۴، ص ۹۳.
2. پرتوی از قرآن، سید محمود طالقانی، ج ۴، ص ۶۷، با تلخیص.
3. البرهان فی تفسیر القرآن، سید هاشم بحرانی، ج ۴، ص ۴۶۱، بنقل از سایت پرس و جو
4. بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۹۲ و ج ۴۵، ص ۳.
5. بحارالانوار، ج ۴۵، ص ۱۸۸.
6. اقتباس از بخشی از تحقیق کاوه، کارشناس پاسخگوی تاریخ، در مبحث سر مبارک امام حسین و تلاوت آیه "فحسبتم ان اصحاب الکُهِف..."، با کمی تغییر.